

Gazetka szkolnego globtrotera

Rok szkolny 2018/2019 pod hasłem - *Przez siedem kontynentów*

Autor wydania - Jakub Śleziak, opiekun Beata Jamrocha

Nr 2 Listopad – **Ameryka Północna**

Wszyscy lubimy tajemnice, zagadki i ciekawostki. A największym ich dostarczycielem jest nasza planeta. Zjawiska naturalne na Ziemi bywają przyjazne, ale też niszczycielskie. Jedne niosą strach, drugie - fascynację. Z niektórymi, choćby z deszczem, spotykamy się na co dzień; z innymi w wyjątkowych okolicznościach. Trzęsienia ziemi, tsunami, tornada, erozja, zorza polarna... z pewnością nie są najbardziej zaskakujące. Zapraszamy w naszej gazecie na krótką wędrówkę w poszukiwaniu absolutnie niezwykłych dziwów natury. To niemożliwe... - sami zobaczcie!

W drugim numerze poznamy niesamowite miejsca, piękne krajobrazy oraz osobliwości przyrodnicze Ameryki Północnej. Zapraszam do wspólnej wędrówki.

W tym numerze: *gipsowy piasek, Kanion Antylopy, Gejzery Yellowstone, „doniczki” Zatoki Fundy, Park Łuków, Dolina Śmierci, Kanion Kolorado, Hawaje*

Gipsowy piasek

W White Sands znajduje się około 442 kilometry kwadratowe gipsowych wydm. Stanowi to największe powierzchniowe złożo gipsu na świecie. W przeciwieństwie do innych pustynnych piasków, piasek z White Sands jest w dotyku chłodny. To efekt odparowywania wilgoci z powierzchni oraz odbijania promieni słonecznych przez biały gips.

Kanion Antylopy

Kanion Antylopy często nazywany Kanionem Korkociągu znajduje się na terenie rezerwatu plemienia Nawaho. Jest to kanion szczelinowy, który powstał przez miliony lat wskutek wmywania [piaskowca](#) przez [powodzie błyskawiczne](#). Jest jednym z najchętniej odwiedzanych i fotografowanych przez turystów kanionów na południowym zachodzie Stanów Zjednoczonych.

Gezery Yellowstone

Park Narodowy Yellowstone to niezwykła kraina gejzerów, gorących źródeł i głębokich kanionów. Leży w samym sercu Gór Skalistych. Większość tego ogromnego obszaru (890 tys. ha) znajduje się na wysokości powyżej 2000 m n.p.m. To najstarszy park narodowy na świecie oraz jeden z największych w Stanach Zjednoczonych. Jego duża część jest zapadliskiem po gigantycznej erupcji sprzed 640 tysięcy lat, a wulkan Yellowstone jest aktywny do dziś. Najpopularniejsze źródła termalne w krainie misia Yogi to Grand Prismatic Springs, Mammoth Hot Springs i Morning Glory Pool.

„Doniczki” Zatoki Fundy

Hopewell Rocks to bajkowe formacje skalne mierzące od 12 do 21 metrów wysokości. Można je zobaczyć w całości tylko w czasie odpływu. Dzieje się tak za sprawą rekordowych w skali światowej przypliwów, jakie odnotowuje się w Zatoce Fundy - ocean wzbiera tu dwa razy na dobę o nawet 16 metrów. Formacje są także nazywane "Doniczkami" ze względu na ich interesujący kształt, spowodowany erozją i pokrywającą je roślinnością.

Park Łuków

Narodowy Park Łuków (Arches National Park) to najgorętszy park w stanie Utah. Praktycznie bez żadnej zieleni i cienia składa się z przeróżnych formacji z czerwonego i żółtawego piaskowca, które wyrastają z pustyni. Łuki te powstały w wyniku erozji. Wiatry, deszcze i ekstremalne temperatury zaczęły w skałach wytwarzać naturalne wgłębienia, z których z biegiem czasu powstały charakterystyczne łuki. Oprócz nich w parku są iglice, sterczyny, żebra, grzyby i inne zdumiewające formy skalne. Pustynny park rozciąga się na powierzchni 310km².

Dolina śmierci w Kalifornii

Jesteśmy w miejscu, którego już sama nazwa może wywoływać ciarki na plecach – mowa o Dolinie Śmierci w Kalifornii. W tej właśnie lokalizacji, na terenie Parku Narodowego znajduje się wyschnięte jezioro Racetrack Playa. Umiejscowione jest na wysokości 1130 m. n.p.m. Od wschodu znajdują się góry Cottonwood, zaś od zachodu pasmo Last Chance Range. Jednocześnie powierzchnia jeziora, po której „spacerują” kamienie jest niemal idealnie równa, geolodzy na całej długości jeziora wynoszącej 4,5 kilometra stwierdzili maksymalną różnicę poziomów w wysokości zaledwie 4 centymetrów. Fenomenalna zagadka jeziora w Dolinie Śmierci obserwowana jest już od 1900 roku. Jednak pomimo pojawiających się licznych hipotez, udało się ją wyjaśnić dopiero w roku 2013. Wcześniej pozostawała niezgłębioną tajemnicą dla naukowców i geologów. Kamienie, a właściwie głązy przemieszczają się po dawnym, zaschniętym obecnie dnie słonego jeziora w Kalifornii, pozostawiając po sobie charakterystyczne wyżłobienia – ślady w suchej ziemi, dzięki którym widzimy jaką drogę przebyły.

Wielki Kanion Kolorado

Wielki Kanion Kolorado – przełom rzeki Kolorado w stanie Arizona w USA przecinający Płaskowyż Kolorado. Za początek kanionu uznaje się Lee's Ferry, natomiast koniec kanionu leży w rejonie Grand Walsh Cliff leżącym około 20 km od początku jeziora Mead. Odległość pomiędzy tymi punktami mierzona nurtem rzeki Kolorado wynosi 446 km. Najgłębszym rejonem Wielkiego Kanionu jest Wąwóz Granitowy, w którym najgłębsze miejsce leży poniżej krawędzi o 1857 m (6093 stóp). Szerokość kanionu waha się od ok. 800 m (pod punktem widokowym Toroweap na North Rim – Północnej Krawędzi) do 29 km w najszerszym miejscu. Jest to największy przełom rzeki na świecie (jednak nie najgłębszy). Dzięki mieniającym się kolorami warstwom geologicznym można tam w jednej chwili zobaczyć miliony lat historii Ziemi.

Hawaje

Skoro już jesteśmy w Stanach Zjednoczonych i zjeżdżając z gór Sierra Nevada, w których jest Dolina Yosemite, udajmy się do San Francisco lub Los Angeles i stamtąd polećmy na Hawaje. Wcale taka wycieczka nie będzie droga, a z pewnością dużo tańsza, niż gdybyśmy mieli tam się udać bezpośrednio z Polski. Dlaczego Hawaje mają być miejscem wartym zobaczenia? Kto oglądał serial *Lost*, którego akcja była kręcona właśnie tam, chyba już wie. Po pierwsze: świetne górskie krajobrazy wysp tropikalnych, czyli góry inne, niż znamy. Po drugie: ciągle czynne wulkany, z których część można zobaczyć z bardzo bliska. I po trzecie: relaks na krystalicznie czystych hawajskich plażach.

Na zakończenie – sprawdź swoją wiedzę geograficzną:

- *MINIQUIZ Z GEOGRAFII*
- Najdłuższa rzeka świata to
- Nil
- Amazonka
- Mekong
- Największe jezioro świata to
- Jez. Wiktorii
- Titicaca
- M. Kaspijskie
- Największa wyspa świata to
- Wielka Brytania
- Grenlandia

- Borneo

Korzystano ze źródeł: wikipedia, , turystyka. wp, obieżyświat, tajemnice – świata.pl, travelin.pl

globalquiz.

W następnym numerze – *Afryka*